

Gemeente Oudewater

RAADSINFORMATIEBRIEF Oudewater

16R.00076

16R.00076

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 23 februari 2016

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester

Portefeuille(s) : Communicatie

Contactpersoon : A. van den Herik

Tel.nr. : 8322

E-mailadres : herik.a@woerden.nl

Onderwerp:

Stand van zaken participatienota

Kennisnemen van:

Stand van zaken participatienota

Inleiding:

In deze rib delen wij de stand van zaken van de participatienota met u.

Kernboodschap:

Invulling begrip participatie

Participatie is een kernbegrip voor hedendaags besturen. Het ligt aan de basis van de ambities die omschreven zijn in het coalitieakkoord: doelmatig, open en interactief besturen, waarbij het college aanschuift bij de samenleving. In het collegeprogramma staat daar het volgende over:

Collegeprogramma 2014-2018:

Bestuurscultuur Oudewater en Participatie

Het college wil vanuit zijn verantwoordelijkheid richting geven en sturen maar niet zonder actief te luisteren naar wat er leeft in de samenleving. Meestal ziet het college de rol van de overheid in een zelfbewuste en sterke samenleving als de onze waar mogelijk als initiërend en faciliterend, samen met maatschappelijke partners, en streeft het college naar een grotere zelfwerkzaamheid en participatie van de samenleving. Het college spreekt liever van 'overheidsparticipatie' in een actieve en zelfredzame samenleving dan van 'burgerparticipatie' in een samenleving die door de overheid wordt vormgegeven.

Participatie

Het college zoekt naar nieuwe, eigentijdse vormen om meer zelf het initiatief te nemen om met de burgers (letterlijk) in gesprek te gaan en te blijven, om op te halen wat er leeft en te weten welke zaken aandacht van het bestuur vergen. Moderne communicatiemiddelen zijn in dit kader niet alleen informatiekanaal maar ook kansen om de dialoog te faciliteren. Daartoe ontwikkelt het college een participatienota.

Betrokken besturen in Oudewater

Wat betekent dat in termen van participatie? Een zoektocht met college en raad naar een visie en praktijk die past bij de gemeente Oudewater. Wat betekent dat precies? En hoe ziet dat er in de praktijk uit? Antwoorden op deze vragen zijn nodig om als bestuur (raad en college) eensgezind richting te geven.

Aan de hand van definities, voorbeelden en stellingen wil het college het onderwerp participatie met uw raad bespreken voordat er een participatienota wordt opgesteld. Parallel heeft er een onderzoek plaatsgevonden onder de inwoners van Oudewater over dit onderwerp. De uitkomsten van de discussie in uw raad en de uitkomsten van het onderzoek vormen de basis van de op te stellen participatienota, die in een later stadium aan de raad wordt voorgelegd.

Definities

Participatie is meedoen aan het maatschappelijke leven

Participatie staat voor meedoen aan het maatschappelijke leven. Daarmee is het een containerbegrip en leent het zich voor uiteenlopende invullingen. Die invullingen hebben ook allemaal andere benamingen. Enkele zijn: maatschappelijke participatie (in het sociaal domein), burgerparticipatie en overheidsparticipatie. De laatste twee begrippen hebben betrekking op bestuurlijke processen. Daarbij gaat het over de mate van directe invloed van inwoners op bestuurlijke besluiten.

Burgerparticipatie, meepraten, meedenken, meedoen en heel soms meebeslissen

Initiatief en regie (van voornamelijk beleidsprocessen) liggen bij de gemeente. Inwoners krijgen mogelijkheden om hun bijdrage te leveren aan het eindresultaat. Besluitvorming ligt uitsluitend bij college en/of gemeenteraad, die over het algemeen ook in de benodigde financiën voorziet. Het is de opgave van de overheid om te zorgen voor draagvlak voor het besluit onder de inwoners.

Overheidsparticipatie, loslaten in vertrouwen

Een nieuwe overheid weet zich afhankelijk van de kennis en ervaring die in de samenleving aanwezig is. Die overheid laat dus niet alleen uitvoeringstaken los, maar is ook bereid de daartoe behorende bevoegdheden en verantwoordelijkheden over te dragen. Gebeurt dat niet, dan blijft de oude discours gelden, waarbij de overheid uitmaakt wie waarover mag meedenken en meebeslissen.

Hier zit een omkering in denken achter. Het vertrekpunt is niet meer hoe de burger kan participeren, of in het formuleren, implementeren of evalueren van gemeentebeleid, maar hoe gemeenten kunnen bijdragen aan initiatieven die uit de samenleving komen. In dit licht introduceerde de Raad voor het Openbaar Bestuur de term Overheidsparticipatie. (Publicaties: Raad voor het Openbaar bestuur, Loslaten in vertrouwen. Ministerie van BZK, Werken aan burgerschap.)

Voorbeelden

Hospice Oudewater

Voorbeeld overheidsparticipatie (burgers nemen het initiatief, gemeente sluit aan)

In 2011 heeft een aantal Oudewaternaren het initiatief genomen om te komen tot een hospice. Een verblijfsomgeving waar - door professionals, vrijwilligers en mantelzorgers - aandacht en hulp wordt geboden aan zieke en lijdende mensen in hun laatste levensfase, wanneer genezing niet meer mogelijk is en het sterven onafwendbaar is.

Medio december 2015 start de verbouw van de voormalige huisartsenpraktijk van Dötsch-Rietveld aan de Hekendorperweg.

Daar waar mogelijk heeft de gemeente dit initiatief gepromoot, heeft zij aan de initiatiefnemers suggesties gedaan voor het vinden van particuliere fondsen en op ambtelijk niveau laten uitzoeken op welke wettelijke regelingen de initiatiefnemers kunnen terugvallen. Nog niet zo lang geleden besloot de gemeenteraad bij de vaststelling van de begroting 2016 om € 50.000 voor dit initiatief beschikbaar te stellen.

Herinrichting speelplaatsen wijk Brede Dijk

Voorbeeld van burgerparticipatie (gemeente neemt initiatief, burgers sluiten aan)

Ter uitvoering van de nota speelruimtebeleid is in 2014 het aantal verouderde speelplaatsen in de wijk Brede Dijk teruggebracht van 3 naar 1. Dit omdat opknappen te duur was. De overblijvende speelplaats met trapveld zou een herinrichting/upgrading ondergaan. Met daarin een consulterende rol voor de inwoners. Zij spraken aan de hand van 3 inrichtingsmodellen hun voorkeur uit. De meeste stemmen werden gehonoreerd.

In de twee straten waar de verouderde speeltuinen verdwenen, volgde de gemeente de herinrichtingswensen van de bewoners. Die van de Cornelis Valeriusstraat kozen voor openbaar groen, in de G.R. van Kinschotstraat kwamen op verzoek van de bewoners parkeerplaatsen.

Onderzoek participatie onder inwoners van Oudewater

Van augustus 2015 tot en met januari 2016 heeft een stagiaire onderzoek gedaan naar overheidsparticipatie binnen de gemeente Oudewater. Die draaide om de centrale vraag: Met welke communicatiestrategie kan Oudewater de overheidsparticipatie bij haar inwoners vergroten? Het onderzoek is een uitvloeisel van het coalitieakkoord tussen de Onafhankelijken en het CDA. In dat akkoord staat dat de coalitiepartijen graag op een betrokken wijze willen besturen, waarbij overheidsparticipatie een belangrijk onderdeel is.

De stagiaire nodigde 800 Oudewaternaren – aselectief - uit om deel te nemen aan het onderzoek. Ruim 200 genodigden gaven gehoor aan haar verzoek en retourneerden de ingevulde enquête. Een hoge respons. Verder nam zij interviews af van collegeleden, ambtenaren en deelnemers aan diverse platforms in Oudewater.

In het kort enkele uitkomsten van het onderzoek:

- meer dan de helft (62%) van de respondenten gaf aan betrokken te willen zijn bij de voorbereiding en uitvoering van het beleid.
- onderwerpen waarbij de inwoners betrokken willen raken liggen vooral op het gebied van beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer, bouwprojecten en openbare orde en veiligheid. Daarentegen bestaat er relatief weinig interesse voor onderwerpen als ondernemen, lokale politiek en kunst, cultuur en uitgaan.
- Als communicatiemiddelen scoren IJsselbode (7,6), stadsgids (7,3) en bewonersbrief (6,7) hoog bij de ondervraagden. Inloophijeenkomst (5,7), digitale nieuwsbrief (5,7) en twitter (4,6) scoren beduidend lager en sluiten de rij.

Om vorm en inhoud te kunnen geven aan de op te stellen participatienota, wil ons college graag met uw raad in gesprek gaan aan de hand van de onderstaande stellingen. Deze zijn prikkelend en vormen niet per se de mening van ons college.

Stellingen

- Bij overheidsparticipatie verandert de rol van de raad. De raad stelt aan de voorkant kaders en bewaakt het proces. Elke uitkomst is o.k. als voldaan is aan de kaders en het proces goed gelopen is.
 - Begroting gaat over geld van inwoners. Als raad streven we ernaar dat nog deze coalitieperiode onze inwoners zelf bepalen waar het vrij besteedbare gedeelte van de begroting aan besteed wordt.
 - Overheidsparticipatie is eigenlijk helemaal niet democratisch. Van overheidsparticipatie profiteren vooral hoogopgeleide inwoners. Je moet best wat in huis hebben om zelf initiatieven te nemen en uit te werken.
-

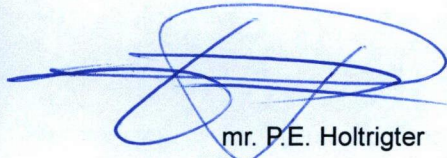
Vervolg:

Een en ander is afhankelijk van de uitkomsten van de discussie in het Forumsamenleving

Bijlagen:

Geen

De secretaris

mr. P.E. Holtrigter

De burgemeester

mr. drs. P. Verhoeve